

'Sëedhɛ 'ö Pɔlö -ya bɔ
 -Zlan -bha mɛ -nu -dho 'kuë- -sü 'ö
 Efɛzö
 plöö -a -dhë bhë 'ö =nɛ

=Wekadhe

¹ Ma Pɔlö 'ö -Zlan -dhi -a -dhë -wun 'ka, 'a Yesu Klito -bha bɔmɛ 'ka, 'ö 'sëedhɛ =nɛ 'a- bɔ -Zlan -bha mɛ -nu 'ka Efɛzö 'ka -to =wou' -sü 'ka, -klu Klito -bha -sü 'gü ka -dhë. ² 'Ka =büee! -Zlan 'ö kwa Dë 'ka waa- kwa Dëmɛ Yesu Klito -wo 'glusë kë ka 'ka, -wo =zuöyagluu nu ka -dhë.

-Zlan -bha 'dhuë- 'ö bɔa Yesu Klito -ta 'ö- kpɔ kwa -bha.

³ -Kwa kwa Dëmɛ Yesu Klito Dë -Zlan 'tɔ -blü! =Ya 'dhuë- 'kpɔ kwa -bha kwa -bha -klu Klito -bha -sü 'gü; yö =ga 'ö 'dhuë- =suu'- 'saadhö kpɔ kwa -bha -Zuu 'slööslö 'gü =zian' -dhɛ -nu 'wo dhang- -nu 'gü -an -bha bhë. ⁴ Bhii 'ö tɔɔ -Zlan -yö kwa -sü 'dhiö -yaan =tun 'kpongtaadhɛ kë -na; 'ö kwa -ya kö 'kwaan- kë Klito -bha mɛ -nu 'ka, -yö kë 'dhö 'kwaan- kë mɛ -nu 'wo 'slööslö 'ö 'wun =zaa' -sü gbɛ 'yaa -an -bha -an 'ka -a wö 'dhiö. ⁵ Bhii kwa -dhɔ 'ö -Zlan -kë bhë -a -wun 'gü, 'yö kwa sü 'dhiö =zian' kö 'kwaan- kë -a -bha 'në -nu 'ka =bɔa' Yesu Klito -ta -sü 'ka; -yö -we -a -bha kö -yö kë 'dhö 'ö tɔɔ -yö -kë -a -dhë -së. ⁶ -Yö kë 'dhö kö -Zlan 'tɔ -yaan bhɔ 'glusë =va 'ö- -kë kwa 'ka 'ö bɔa ö Gbö -dhökësüzë -ta bhë -a -wun 'gü.

⁷ Bhii Klito fɛi 'ö -lo -a -bha ga -sü 'ka bhë =nɛ 'ö kwa bhoë 'gan 'gü 'ö -Zlan -yö -ziö kwa -bha =sɔɔn yaa -nu -ta. -Kɔ bhë =nɛ 'ö -Zlan -yö 'glusë =va bhë -a =zuan', ⁸ 'ö 'wun -bho 'koukëdhe waa- 'kpaakpadhɛ =suu'- 'saadhö -an nu kwa -dhë =va 'ka. ⁹ Bhii -a -bha 'slë 'ö -kë -bin -sü 'ka 'yö

-we -a -bha 'dhiö kö 'yaan- -a 'gü -pë kë =bɔa' Klito -ta -sü 'ka bhë, -ya -zɔn kwa -dhë. ¹⁰ 'Slë 'ö 'dhö bhë 'ö tɔɔ -Zlan -dho pë -nu 'wo dhang- -nu 'gü waa- -an mɛ -nu 'wo 'kpongtaa -an 'plɛ kpa 'kuë- kö -yaan -an =kɔɔnmɛ kë do Klito 'ka. 'Slë 'ö bhë -ya -kë 'dhö kö -a yi -ya -lo -yaan -a 'dhiö -mɔ 'kuë.

¹¹ Mɛ -nu 'ö 'kwa -Zlan -wo -dhɛ 'wun gia- -mɛ 'ka Zuifö -nu ziën bhë, kwa -bha -kpa Klito -bha -sü 'ka, pë -sɛɛbɔ -nu 'wo -ya -sü 'ka kwa -gɔ bhë 'kwa kwa -bha yö. Bhii -Zlan -yö kwa -sü 'dhiö yö gia- ö -bha 'slë -nu kë -kɔ 'ka; -Zlan -de bhë, -yö ö -bha 'wun -nu 'plɛ -kë =nɛ -kɔ 'ö- =yaa' ö =zuö' 'piö bhë -a 'dhö. ¹² =Dhɛ 'ö 'pö, mɛ -nu 'ö 'kwa Klito -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -blɛɛzë 'ka bhë kwa -bha -tosiadhe kë -sü -yö kë -Zlan 'tɔ -blü -gɛn 'ka!

¹³ Bhii mɛ 'kaa Zuifö 'ka, ka -de 'pö, =dhɛ 'ka ka 'to 'to 'wun 'ö -gban 'wun gia- 'ö 'wuntaɔsë 'ö nu dha -sü 'ka ka =dhia =nɛ -a -bha, 'ka- ma, ka- -dhɛ 'wun gia- Klito 'gü. =Dhɛ 'ö 'pö -kaa dɔa =nɛ -Zlan =ya =duakëpë -ya ka -bha -a 'tɔ 'gü -Zuu 'slööslö 'ö- 'tɔ go ka -dhë bhë -a -nu ka -dhë -sü 'ka. ¹⁴ -Zuu 'slööslö 'ö bhë =nɛ 'ö tɔɔ pë 'ö -Zlan -ya -ya kwa kwɛɛ -a -zɔn -sü 'ka =nɛ pë 'ö- 'tɔ go kwa -dhë bhë -yö -dho -a -de kë. -Ya -pö -yö -dho kë -to kwa -gɔ -pë 'ö dho to kwa -gɔ yi 'ö kwa -bha -ya -de 'flëë 'gü -sü dho yöë 'ko 'dhiö -a 'ka. =Dhɛ 'ö 'pö -kwa -Zlan -bha -kë =va -sü 'tɔ -blü!

*P*ölö -bha =bhɛa' -sü

¹⁵ Pë 'ö -kë 'ö =dhɛ 'ö ka -bha -zo yö -sü 'ö Dëmɛ Yesu 'gü waa- ka -bha -a -dhɔ -kë -Zlan -bha mɛ -nu 'saadhö 'ka -sü bhë 'ma- ma, ¹⁶ n -zo -yö -büö ka -wun 'ka -kplawo ma =bhɛa' -sü 'gü, 'ö =ya kë 'dhö, 'maa n bo -Zlan zuö pö =dhia ka -wun 'gü 'ö bhë. ¹⁷ -Yö kë 'dhö kö kwa Dëmɛ Yesu Klito -bha -Zlan 'ö kwa Dë 'tɔ bhɔ -sü -zë 'ka bhë -yö ka gbaa 'wundɔdhe 'ka 'go mü -yaan ö -de -zɔn ka -dhë

'kaan- -a dɔ 'kpakpadhö. ¹⁸ 'Go mü kö -yö ka =zuö' 'yan 'dhi 'po, kö 'ka pë -nu 'wo- -bha =dhɔɔ kē -wo 'piö -pë -nu waa- pë -nu 'tɔ bhɔ -sü -zë 'ö- -gɔ pë -nu 'ka 'ö- -ya ö -bha mɛ -nu -bha 'ka bhë 'kaan- -an dɔ, ¹⁹ kö 'piigbeedhɛ 'ö nu -sü 'ka mɛ -nu 'wo- -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -nu 'ka -an -dhë kö -a -bha -kë 'gblüünzë -kɔ bhë 'kaan- -dɔ 'pö. 'Piigbeedhɛ gia- 'ö bhë 'ö -Zlan -ya sü 'ö ö -bha 'wun -nu =kaa' 'gügbeedhɛ 'ka. ²⁰ Bhii yö =nɛ 'ö Klito bhoë ga 'gü 'ö- süë, 'ö- =yaa' ö -bha -yadhɛ =bhlëzë -bha -dhɛ 'ö dhang- 'gü -a -bha. ²¹ -Dhɛ 'ö bhë -a 'gü, Klito -yö -ya -sü 'ka -wogbiindhɛ 'saadhö, -kɔ -mɔ 'wun -bha -sü 'saadhö, 'piigbeedhɛ =suu'- 'saadhö 'wo 'kpongtaa waa- -an mɛ -nu 'wo dhang- -nu 'gü, -ya mɛ -gɔ =taa -sü 'saadhö waa- 'tɔ 'saadhö 'ö 'yaa 'tɔ mɛ -nu 'wo =dɛɛ =nɛ -a 'gü -an -de 'sloo 'ka 'kɛɛ 'tɔ mɛ -nu 'wo dho kē -dhö 'dhiö =zian' -an 'plɛ -yö -ya -an -gɔ =taa. ²² -Zlan -yö pë -nu 'saadhö -an 'plɛ -lo Klito -gɛn -löö; 'go mü =yaa- -ya -a -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -nu -to 'dhö -sü =kɔɔnmɛ =va 'ka. ²³ -An -to 'dhö -sü bhë =nɛ 'ö tɔɔ Klito bun; -dhɛ bhë =nɛ 'ö Klito 'ö -dhɛ =suu'- 'saadhö -a 'gü bhë 'ö -ya -sü 'ka -a -bha ö 'plɛ 'ka.

2

-Bɔ ga 'gü -sü 'ö -kë -a 'gü -sü -yö -kë mɛ -gɔ

¹ 'Dhiö -be, -Zlan wö 'dhiö =zian', ka -kë ga -sü 'ka ka -bha 'wun =zaa' -sü waa- ka -bha =sɔɔn yaa -nu -wun 'gü; ² 'ö 'ka 'ta sü -tosiadhɛ kē -kɔ yaa 'ö 'kpongtaa zö -a kē -kɔ 'ka; 'ka =bhlëyadhɛ nu -zuu yaa =suu'- 'kpɛkpɛ 'ö 'wo 'dhung- -ta -an =kɔɔnmɛ -dhë. Dɔ 'ö 'kwa- wo =dɛɛ =nɛ -a 'gü bhë, yö =nɛ 'ö yuö kē -na mɛ 'bhee- -nu 'waa -Zlan =bhlë -ya -an 'gü bhë. ³ Kwa 'saadhö kwa -kë =nɛ -an 'dhö 'dhiö -bezë; kwa -kë -tosiadhɛ 'ö -kë kwa -bha mɛbheedhɛ -bha -de -dhɔɔbhaapë -nu 'ka -an kē =dhia; 'ö pë yaa =suu'- 'saadhö 'ö kwa bun waa- kwa -zo -ta -a 'gü -wun -an -dhë

-së, 'kwa -kë -an kë =dhia. Pë 'ö 'kwa =kaa' bhë -a -wun 'gü 'kwa -ya kö -Zlan -bha -naadhe -yö nu kwa -ta =nε mε -nu 'wo to -an 'dhö.

⁴ 'ΚΕΕ -Zlan -bha kwa 'yena yö -sü =yö =va 'sönggö -sönggö. -Dhō 'ö- -kë kwa 'ka bhë -a -wun 'gü, ⁵ mε 'ö kwa -kë ga -sü 'ka -a wö 'dhiö =zian' -be kwa -bha 'wun =zaa' -sü -wun 'gü bhë, -yö -ko 'zü 'ö -kë -a 'gü -sü nu kwaa- Klito -nu kwa -dhë. Bhii -Zlan -bha 'glusë 'ö- -kë kwa 'ka bhë =nε 'ka bō -a -ta 'ö dhasü -yö -kë ka -gō. ⁶ Kwaa- Yesu Klito -nu kwa -bha -klu 'kuë- -sü 'gü, -Zlan =ya kwa bho ga 'gü -a 'gü =zian'. =Ya kwa -ya dhang- 'gü kö kwaa- Klito -nu 'kwaan- -gludëdhε kë. ⁷ -Yö 'wun -së -kë kwa -dhë =bōa' Yesu Klito 'gü -sü 'ka, -yö kë 'dhö kö 'töng 'saadhö 'ö dho nu, kö 'glusë 'gblüünzë 'ö -ziö pë 'plε -ta 'yö- -kë kwa -dhë bhë -yaan -zōn. ⁸ Bhii -Zlan -bha 'glusë bhë =nε, 'ka bō -a -ta, 'ka dhasü yö, ka -bha -zo yö -sü 'ka. Dhasü 'ö bhë -a -gεn yaa 'go ka 'gü. -Yö -Zlan -bha gbaō 'kpaan 'ö -kë -a 'ka. ⁹ 'Yaa -de -bha yuö 'ka- -kë -a =truën 'ka; =dhε 'ö 'pö kö =kun 'ö mε gbε -yö ö -de sü =va! ¹⁰ Bhii -Zlan =nε 'ö kwa -yuö -kë; -yö -kë -a 'gü -sü -dëü -nu kwa -dhë =bōa' Yesu Klito -ta -sü 'ka -yö kë 'dhö kö yuö -së -nu 'ö =ya -an kë -piö -nu 'dho 'kuë- -an -ya kwa -gō -sü 'ka bhë 'kwaan- -an kë -së 'ka.

-Kë do -sü 'ö Yesu Klito 'gü

¹¹ =Dhε 'ö 'pö, mε -nu 'ö 'kaa Zuifö 'ka, ka 'ö Zuifö -nu -wo ka -dhε =druεn, 'kεε kö wo -zë -wo wo -de -dhε -kwεazë -nu, =duakëpë 'ö mε 'bhee- -nu 'dho -a kë -na wo bun 'gü 'kpaan bhë -a -wun 'gü, ka -de 'pö ka -zo -yö -büö -kō 'ö 'ka =kaa' 'dhiö =zian' bhë -a 'ka. ¹² 'Töng 'ö 'dhö bhë -a 'ka, ka -kë Klito 'ka =gbiin, 'ö kaa kë -Zlan -bha 'sεgō 'ö -sü -a 'gü -mε -nu 'ka; ka -kë -Zlan -bha -dhi 'kuë 'ö- -kë ö -bha 'sεgögümε -nu 'ka 'ö pë 'tō 'go -sü 'ka -an -dhë bhë -a -gō plan =zian'; ka ka -bha -kë -a 'gü -sü -kë 'kpongtaa

=nE mE -nu 'ö -an -zo -yö -a -bha -pë gbe 'yaa 'dhö waa-
 mE -nu 'ö 'waa -Zlan dɔ -an 'dhö. ¹³ 'KEE zlöö =nE kaa-
 Yesu Klito -nu ka -bha -kpa 'kuë- -sü 'gü, ka 'ka -kë 'ma
 =gbiin -be bhë, 'ka =yɔɔn -Zlan 'ka =klöö' -bɔ Klito fɛi 'ö
 -lo -a -bha ga -sü 'ka bhë -a -ta -sü 'ka. ¹⁴ Bhii Klito -de
 gia- =nE 'ö nu =zuöyagluu 'ka kwa =dhia; yö =nE 'ö mE -nu
 'wo Zuifö 'ka waa- mE -nu 'waa Zuifö 'ka -an -kë 'sɛɔɔ
 do 'gü -mE 'ka. 'Go mü 'zü, 'ö pë 'ö -kë =nE böü- 'kplong
 'dhö 'ö- -naa -da -an ziën 'ö 'wo -kë yaagümE 'ka wo 'ko
 -nu -dhë bhë 'ö- -lo. ¹⁵ =Ya Zuifö -nu -bha tong -nu, 'ö 'gü
 -dhiodɔwo -nu waa- ö 'kun -kɔ -nu 'gü =siö' - 'fɛfɛdhö kö
 -yaan mE =suu' - -ta =plE 'wo bhë -an kë 'sɛɔɔ do -dëü 'gü
 -mE -nu 'ka -kë do -sü 'gü ö 'piö kö -yaan kë =zuöyagluu nu
 -sü 'ka. ¹⁶ Klito -bha -ga -gaatalü -bha -sü 'ka =ya 'ko -san
 zë -sü 'plE yën, -an -kpa 'kuë- -sü 'ka -Zlan 'piö =nE mE -lü
 dosɛn 'dhö. =Ya dhidhe -da waa- -Zlan -an ziën. ¹⁷ -Kɔ 'ö
 bhë =nE 'ö Klito -yö nuë =zuögludhi -wuntaɔsë bhë -a 'ka
 mE -nu 'kaa Zuifö 'ka, 'ka kë -Zlan 'ka =gbiin waa- mE -nu
 'yi Zuifö 'ka 'yi- 'ka =klöö', -a 'ka kwa 'plE kwa =dhia. ¹⁸ Bhii
 Klito 'gü =nE 'ö kwa 'saadhö, ü Zuifö 'ka oo, 'bhaa Zuifö 'ka
 oo, 'kwa dho -mɔa kö 'kwaan- 'dho -Zlan wö 'dhiö -Zuu
 'slööslö do 'ö bhë -a -bha -nu kwa -dhë -sü 'ka.

¹⁹ =DhE -kë 'dhö, mE -nu kaa kë Zuifö 'ka bhë, 'kaa -nia
 -nu 'iin mE -nu 'wo go plaan -an 'ka gbɔ. 'KEE ka zlöö
 -Zlan -bha 'sɛ 'gü 'në -nu, mE -nu 'wo- -gɔ 'kɔɔmE -nu 'ka
 -an 'ka 'pö. ²⁰ Ka -de 'pö, 'kɔ 'ö dɔ 'ö Yesu -bha bɔmE -nu
 waa- -Zlan -wodhiölomE -nu 'dhö -a 'zü -gban -a tapë 'ka
 bhë, ka- dɔ -pë 'bhaa -nu 'ka; 'ö -an kuënnu -guö 'ö =ya kë
 'wo- -da -na 'kɔ 'bhong 'piö 'ö 'kɔ 'dho dɔ -na gɛnngdhö
 bhë 'yö -kë Yesu Klito gia- bhë -a 'ka. ²¹ Yö =nE 'ö tɔɔ 'kɔ
 'ö bhë -a -gɛn 'gɛn- -gɛn; -yö kë 'dhö kö -yö 'dho dhuö
 -yaan kë -Zlan -bha 'kɔ 'slööslö 'ka DëmE 'gü =zian'. ²² Ka
 -bha -kpa 'kuë- -sü 'ka -a 'gü, ka -de 'pö 'ka kë 'kɔ 'pian mE
 -nu 'wo dho nu -waan kpa -a mE 'wo to -an -bha 'kaan- kë

'kɔ 'ö -Zlan 'dho -a 'gü ö -bha -Zuu 'slööslö 'ka -a 'ka.

3

ME -nu 'waa Zuifö 'ka -an -bha yuö -wun -yö tən -sü 'ka Pɔlö -bha

¹ -Ka -dhɛ -ga! Ma Pɔlö ma =ga 'ö -kë Klito -we -a -bha -wun 'ka 'a -ya -kanso 'gü yuö 'a- kë -na -a -dhë ka ziën bhë -a -wun 'gü =nɛ. 'Kɛɛ mɛ -nu 'ö 'kaa Zuifö 'ka, a -bhɛa -Zlan -dhë ka -wun 'gü. ² 'Ma -dhɛ -ga, yuö 'ö -Zlan -bha 'glusë 'gü 'ö- kpɔ n kwɛɛ ka -bha 'ka bhë, 'ka- -wun ma. ³ Bhii -Zlan -yö -we -a -bha 'yö n sü 'ö- -bha 'slë 'ö -kë -bin -sü 'ka bhë 'ö- -zɔn n -dhë. (A 'wun 'ö -gban -a -bha -a 'bhaa -nu -ya dhuö zian. ⁴ -Yö kë 'dhö, =ya kë =nɛ ka-pö -na kö 'wunbhokoudɔdhe =suu'- 'ö- nu n -dhë pë -nu 'wo -kë -bin -sü 'ka 'wo -gban Yesu Klito -bha -an 'gü bhë 'kaan- -a =tɛi' dɔ.) ⁵ Pë 'ö -kë -bin -sü 'ka 'kpa bhë, yaa -zɔn mɛ -nu -dhë; 'kɛɛ =dɛɛ =nɛ -a 'gü, -Zlan =yaa- yö -dhɛgbeadhɛ 'gü, =yaa- -zɔn =bɔa' -Zuu 'slööslö -ta -sü 'ka Yesu -bha bɔmɛ -nu waa- ö -wodhiölmɛ -nu 'ö 'wo =dɛɛ -an -dhë. ⁶ Pë 'ö -kë -bin -sü 'ka bhë 'ö =nɛ: 'Wuntaɔsë 'ö bhë mɛ -nu 'waa Zuifö 'ka =wa bɔ -a -ta =wa yö mɛ -nu 'wo Zuifö 'ka -an -bha, =wa kpa wo 'kuë-; pë -sɛɛbɔ -nu 'ö -Zlan -ya -ya ö -bha 'sɛgɔgümɛ -nu -bha 'ka =waa- yö. =Wa kë bun do 'gü -mɛ 'ka; 'ö 'go mü =wa kë -ziö pë 'tɔ 'go -wo 'ö -Zlan -yö bɔa 'wuntaɔsë 'ö -gban Yesu Klito -bha bhë -a 'gü bhë -a 'piö -mɛ 'ka =waa- yö.

⁷ 'Wuntaɔsë 'ö bhë 'ma kë -a =blɛɛ'- -mɛ 'ka, gbaɔ do 'ö -Zlan -ya -kë n -dhë ö -bha 'glusë 'gü bhë -a -wun 'gü. -Ya -kë n -dhë 'dhö ö -bha 'piigbeedhɛ =kwaa'. ⁸ A mɛ 'gügaüzë -nu -bha mɛ 'gügaüzë 'ka -Zlan -bha 'sɛgɔgümɛ -nu 'slööslö ziën; 'kɛɛ -Zlan -yö -we -a -bha n -gɔ kö 'wuntaɔsë 'ö -gban pë -sɛɛbɔ -nu 'gblüünzë 'wo Klito 'gü bhë 'a- =blɛɛ'- mɛ -nu 'ö 'waa Zuifö 'ka -an -dhë. ⁹ 'Go

mü 'zü kö 'aan- kë kö mE -nu 'töüdhö -waan -Zlan -bha 'slë 'ö -kë -bin -sü 'ka bhë -a kë -kɔ 'yö dho kaa kö -wa yö. -Zlan 'ö pë 'plE -da bhë -yö -kë 'slë 'ö bhë -a -bin =dhia 'dhö -be -kplawo, ¹⁰-yö kë 'dhö kö zlöö -bha =nE bhë, -wogbiindhE -nu, 'piigbeedhE -nu 'wo këdhE 'ö dhang- 'gü -a -bha -waan -Zlan -bha 'kpaakpadhE -wun dɔ -kɔ =suu- 'saadhö -ta =bɔa' Yesu -wun -dhE 'wungia- -mE -nu -dho 'kuë- -sü wɔ -kɔ -ta -sü 'ka. ¹¹-Zlan -ya -kë 'dhö bhii pë 'ö- -yö 'ko 'dhiö -kë ö =zuö' 'piö =toëpö 'ka, 'ö- -de -kë =bɔa' kwa DëmE Yesu Klito -ta -sü 'ka yö -mü. ¹²Kwa -bha -kë do -sü 'gü waa- kwa -bha -zo -yö -a -bha -sü bhë -yö -potaasü -nu kwa -dhë kö 'kwaan- 'dho -Zlan wö 'dhiö -zo yö -sü giagia 'ka. ¹³=DhE -kë 'dhö bhë a- -pö ka -dhë kö =kun 'ö -kë ka -dhë ya 'ö ka 'gü -yö ga 'klobhɔdhe -nu 'wo nu -na n -ta ka -wun 'gü bhë -a -wun 'gü; bhii yö =nE 'ka dho bɔ -a -ta 'kaan- 'wun -së yö.

Yesu Klito -bha mE -dho

¹⁴Pë -nu 'ö kwa Dë -Zlan -ya -kë kwa -dhë 'töüdhö bhë, 'ma n -zo 'ta -a 'gü, a -lo n kpɔn 'gü -a wö 'dhiö =bhEa' -sü 'ka; ¹⁵yö =nE 'ö 'të -pë -nu -dho 'kuë- -sü 'saadhö 'wo dhang- -nu 'gü waa- -an mE -nu 'wo 'kpongtaa 'ö -an -bha -këdhösü -yö go -a kwE. ¹⁶A- -dhE -a -gɔ kö -a -bha 'glusë =va 'gü -yö ka -zo -gban -Zuu 'slööslö =kwa'; ¹⁷kö Klito -yaan -ya ka =zuö' 'gü ka -bha -zo -yö -a -bha -sü 'gü, kö ka -gE n -yö -gban 'gbee- 'ka -dhɔ 'ö -Zlan -ya kë kaa bhë -a 'gü. ¹⁸Bhii -kɔ bhë =nE 'ö ka -bha -kpa -Zlan -bha 'sEgɔgümE -nu 'slööslö -bha -sü 'ka, 'ka dho -mɔa kö -kɔ 'ö Klito -bha -dhɔ -ta 'dho -a 'ka 'gbEa =zian' 'plE 'ka, 'ö -dhuö -zian 'dho =gbiin, 'ö- sia- -zian 'dho =gbiin bhë 'kaan- -a -gE n dɔ; ¹⁹'go mü kö -a -bha -a -dhɔ -kë kwa 'ka -sü 'ö ziö mE 'bhee- -bha 'wundɔdhe =suu- 'saadhö -ta bhë kö 'kaan- -a 'zü yö -yaan dhoë 'dhö kö 'dhuë- 'saadhö 'ö go -Zlan 'piö bhë -yaan -a nu ka -dhë ö 'plE 'ka.

²⁰ -Zlan 'ö bhë -kɔ -mɔ 'wuën- -sü -ya -gɔ kö -yaan pë -nu kë -yaan zië =gbiin kwa -dhɛ -pë -nu 'iin kwa -zo -ta -a 'gü -wun -nu 'plɛ -ta 'piigbeedhɛ 'ö yuö kë -na kwa 'gü bhë -a =kwaa'; ²¹ kö -yö -Zlan 'tɔ bhɔ, -yö kë -a -bha 'ka bɔa Yesu 'ö Mɛdhamɛ 'ka bhë -a -ta -sü 'ka, -a -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -nu -dho 'kuë- -sü ziën 'töng 'saadhö 'ka, =toëpö 'ka! Amɛn.

4

-Kë do -sü 'ö bun 'gü

¹ =Dhɛ 'ö 'pö, ma 'a -kansogümɛ 'ka, Dëmɛ -bha yuö kë -sü -wun 'gü, a- -dhɛ ka -gɔ kö 'ka 'ta -sü =nɛ -kɔ 'ö- 'ka -Zlan -dhë -së 'ö ka =dhɔɔ =kaa' bhë -a 'dhö. ² -Ka kë -de -dho sia- -mɛ -nu 'ka -kplawo =zuö' -kë -saa -sü 'ka, -kë 'lëälë -sü 'iin -dho mɛ -nu -dhë -sü 'gü. 'Ka ka 'ko -nu 'sü -së -dhɔ 'gü. ³ -Ka ka -de 'gbee- -ta bho kö -kë do -sü 'ö -Zuu 'slööslö -ya nu ka -dhë bhë -yaan kë ka -gɔ, =zuöyagluu 'ö go -Zlan 'piö 'yö ka ziën bhë -a =kwaa'. ⁴ A- -pö 'dhö 'ö tɔɔ -Zlan -bha mɛ -nu -dho 'kuë- -sü 'ö Klito bun 'ka bhë, -yö 'dhö do 'ka, 'ö -Zuu 'slööslö 'dhö do. -Kɔ do gia- bhë 'ö pë 'ö -Zlan -yö ka =dhɔɔ =kaa' 'ö ka -zo 'dhö -a -dhë bhë 'ö- 'ka do 'pö. ⁵ Kwa Dëmɛ -yö do; kwa -zo yö -a -bha -mɛ -yö do, 'ö -bɔ yiö -sü 'wo- wo Yesu 'tɔ 'ka bhë 'dhö do; ⁶ -Zlan 'ö pë 'kɔkɔ Dë 'ka, 'ö yö =nɛ 'ö -gludëdhɛ -kë pë 'saadhö -ta, 'ö 'wun -nu -kë =bɔa' kwa 'saadhö kwa -ta -sü 'ka, 'ö kwa 'saadhö kwa 'gü bhë, -yö do.

⁷ Mɛ 'ö -dhö kwa ziën, gbaɔ 'ö dan -sü 'ka -a =tian', Klito -ya -nu -a -dhë. ⁸ Bhii pë 'ö =bɛɛn' -sü 'ka 'ö -gban -a -bha -ya -pö: =Dhɛ 'ö -da -na dhang- 'gü, kö -ya 'to -a 'gbee- 'ka, -yö 'gan 'gü -mɛ -nu -sü 'ö 'piö. =Dhɛ 'ö -lo 'ma, -yö gbaɔ -nu -kë mɛ 'bhee- -nu -dhë. ⁹ «=Ya -da» 'ö bhë -a -gɛn tɔɔ -më poo =e? -A -gɛn tɔɔ -yö -yɔɔ sia- -blɛɛzë

'ka. ¹⁰ Mɛ do 'ö =yɔɔ bhë, yö do bhë =nɛ 'ö -da dhang- 'gü, -yö kē 'dhö kö -yö -gludëdhɛ kē pē 'saadhö -ta. ¹¹ Yö =nɛ 'ö gbaɔ -nu dan 'ö- -kē mɛ 'bhee- -nu -dhë; -ya -kē 'ö mɛ do do -nu -wo -kē ö -bha bɔmɛ -nu 'ka, 'ö mɛ do do kpö 'waa gbɛ -wo -kē -Zlan -wodhiöloomɛ -nu 'ka; 'yö- -kē 'ö mɛ 'bhaa -nu -wo -kē 'wuntaɔsë =blɛɛ' -mɛ -nu 'ka; 'ö mɛ 'bhaa -nu -wo -kē pasütëë waa- mɛ =daan' -mɛ -nu -an 'ka. 'ö 'go mü 'ö yuökëmɛ -nu 'wo bhë 'töüdhö -an -kē gbaɔ 'ka Yesu -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -nu -dho 'kuë- -sü -dhë. ¹² -Ya -kē 'dhö kö yuö 'ö -Zlan -bha 'në -nu 'wo to -an -bha 'ka do do 'ka bhë, -waan -an =daan'- -a kē -sü 'ka kö Klito bun 'ö bhë -yö =kpɛa'- -zo yö -sü 'gü. ¹³ Bhii -kɔ bhë =nɛ 'ö kwa -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü waa- kwa -bha -a Gbö dɔ -sü dho kaa do, 'ö 'kwa -dho kē mɛ -de -bɔ -nu 'ö -an -bha 'wun -dho 'dhiö -kɔ -yö bhɔ giagiawo Klito -bha -bha -an 'ka. ¹⁴ -Yö kē 'dhö kö =kun 'ö 'kwa dho kē 'në 'sɛɛn- -nu 'ö 'wo -we 'wun =suu'- 'oo =suu'- -bha bhë -an 'ka gbɔ =nɛ 'yitagɔ 'ö 'tëë waa- 'yi kpö -nu 'wo dho -na -a 'ka -de 'iin -de zian bhë -a 'dhö. Bhii mɛ 'ö- -bha 'wundɔdhe 'dho 'tee =nɛ 'në 'sɛɛn- -nu -bha 'dhö, -yö -ziö mɛ =daan' -wo =suu'- 'oo =suu'- 'piö 'ö -püö. ¹⁵ Pë 'kwa dho -a kē =zian' 'ö tɔɔ 'wun gia- 'ö bhë kē 'kwa dho wo -a 'gü -dhɔ 'gü kö 'kwaan- dhoë 'dhiö pē -nu 'wo bhë 'saadhö -an 'gü 'kwaan- yöë Klito 'ö kwa -gɔ =taa bhë -a -bha. ¹⁶ Yö =nɛ 'ö- -kē 'ö bun bhë 'ö- dɔ -nu 'wo- -bha 'wo dɔ gɛnngdhö -klu 'kuë- -sü 'ka; 'ö bun -dhɛ 'saadhö =wa kpa wo 'kuë- kpinngdhö, 'ö dɔ 'ö -dhö -a -bha =faan' 'ö- -gɔ 'ö nuë 'wo yö wo 'kuë- 'ö bun -yö =kpɛa -dhɔ 'gü =zian'.

-Kë -a 'gü -sü -dëü 'ö Klito 'gü

¹⁷ =Dhɛ 'ö 'pö, pē 'a- =blɛɛ' -na kwa Dëmɛ 'tɔ 'gü 'ö =nɛ: Kö =kun 'ka 'ta sü zlöö =nɛ mɛ -nu 'ö 'waa -Zlan dɔ, 'ö 'wo 'ta 'sü -na wo -bha -zo -ta -a 'gü -wun 'ö 'kpaan 'ka bhë -a 'dhö, ¹⁸ 'ö 'wundɔdhe gbɛ 'yaa -an -gɔ bhë -a 'dhö. -Kë -a

'gü -sü 'ö -Zlan -ya nu bhë -an -bha gbɛ 'yaa- 'gü, bhii 'ö tɔɔ 'waa 'wun gbɛ dɔ, 'go mü 'ö -an =gɔü' =ya kɛ 'gbee- =gbaɔnsü. ¹⁹ Lɛ- -bha mɛ kɛ -sü gbɛ 'yaa -an =zuö' 'piö gbɔ bhë, yö =ga 'wo wo -de nu -na -kɛ -dhuuzɛ -sü -dhë, 'ö 'wo 'dho -na -a 'ka 'dhiö -kplawo bhë.

²⁰ 'Wun 'ö -gban Klito -bha 'ö 'ka- ma yö kun bhë. ²¹ 'Ma -dhɛ -ga, 'wun 'ö -gban -a -bha bhë =waa- =blɛɛ'- ka -dhë, 'ö go mü, ka -bha -kɛ -Zlan -bha 'nɛ -nu 'ka -sü -wun 'gü, 'ö =wa ka =daan'- 'wun gia- 'ö -gban -a -bha bhë -a 'ka. ²² =Dhɛ 'ö 'pö, kö -ka ka bo ka -bha wɔ -kɔ zii 'ö ka kɛ -kɔ 'ö 'dhiö =zian' 'ö- yö -dhɛgbɛadhɛ 'gü bhë -a bho ka -bha =nɛ -kɔ 'wo sɔ zii bho -na 'ka wo -bha 'wo- =zong'- na -a 'ka bhë -a 'dhö! Bhii wɔ -kɔ zii 'ö -kɛ -de =dhɔɔbhaapɛ -nu 'wo -kɛ mɛ -püö -pɛ -nu 'ka bhë =nɛ 'wo dho mɛ -nu 'ka =dhɔng -zian 'piö. ²³ -Ka 'we -a -bha kö -Zlan -yö =zuö' -dëü -ya ka 'gü =zian'- Zuu 'slööslo =kwaa'. ²⁴ Wɔ -kɔ -dëü 'ö -Zlan -ya -da 'ö bhɔ -a wɔ -kɔ -bha bhë, -kaa kɛ ka -bha =nɛ sɔ -dëü 'dhö ka -bha. Yö =nɛ 'ö nu -kɛ -a 'gü -sü 'ö kpengdhö, 'ö 'slööslo, 'ö 'wun gia- 'gü bhë -a 'ka.

²⁵ =Dhɛ -kɛ 'dhö, -ka ka =kwaa'- =sua -nu kɛ -sü -zü; mɛ 'ö -dhö -yö 'wun gia- =blɛɛ'- ö -ya 'yɔɔ -dhë. Bhii kwa 'plɛ =nɛ 'kwa 'dho kwa 'kuë- 'kwa kɛ Klito bun do 'ö bhë -a 'gü -mɛ 'ka bhë. ²⁶ 'Ö =ya kɛ =nɛ 'wun =ya na ka -zuɛ ka 'ko -nu buëndhö, mɛ 'ö 'dhö -yö ö -zo kɛ ö -de 'piö -yö kɛ 'dhö kö =kun 'ö dho pɛ yaa kɛ; kö =kun 'ö to -naazuédhe 'ö bhë -a 'gü 'ö 'bin -yö maa. ²⁷ Bhii -naazuédhe 'ö bhë, 'ka- 'to ka 'gü kö 'ka -ya -dhɛ nu dü -dhë ka 'gü =nɛ bhë! ²⁸ Mɛ 'ö =kwaanmɛ 'ka -yö ö =kwaa'- =kwaan -sü -zü; -yö yuö -nu kɛ ö -kɔ 'ka =zian' kö pɛ -nu -waan kɛ -a -gɔ -yaan mɛ -nu 'wo 'yenazɛ -an -bha nu. ²⁹ Kö =kun 'ö 'wun yaa gbɛ -yö 'go ka 'dhi 'ö yö plaan! -A -dhɛ =ya kɛ -a -bha, -ka 'wun -sɛɛbɔ -nu 'wo dho mɛ -nu 'wo to -an -zo -gban -zo yö -sü 'gü -an =blɛɛ'- =zian'. 'Ö =ya kɛ =nɛ =wa 'wun -sɛɛbɔ

-nu =blεε'-, mε -nu 'wo- ma -na bhë -yö pë -së -kë -an -gɔ.
³⁰ Kö =kun 'ö ka kë -kɔ -nu 'gü 'ö -Zuu 'slööslö 'ö ka 'gü bhë
 'ka- wö -siö! Bhii -Zuu 'slööslö -yö -Zlan -bha =duakëpë
 'ö ka 'gü -a 'ka; -yö pë 'ö- dɔ kwa kwεε, pë 'ö- yi =ya -lo
 'ö dho kwa bhoë 'gan 'gü ö 'plε 'ka -a 'ka. ³¹ -Ka -nu mε
 =zuö' 'piö -wun 'güüzë, -dɔ mε -gɔ -sü =suu'- 'saadhö -nu,
 -naazuëdhe =suu'- 'saadhö -nu -an kë, -wo 'go ka =zuö' 'gü!
 =Gblaa 'gbla mε -nu -ta -sü, 'si -nu bho -sü waa- 'dhi -wo
 -ya mε -nu -bha -sü -Zlan 'tɔ 'ka -sü -nu 'wo bhë, -ka 'kan
 -an -bha! -Ka ka -de 'kun =zuö' 'piö yaa =suu'- 'saadhö -gɔ!
³² Pë 'ö 'ka dho -a kë =zian' 'ö tɔɔ kë 'ka dho -a wo mε -nu
 këwunsëzë 'wo pa -sü 'ka mε -nu 'yënnng yö -sü 'ka wo
 'ko -nu ziën -an 'ka! -Ka ziö mε -nu -bha 'wun =zaa' -sü
 -nu -ta ö 'plε 'ka =nε -kɔ 'ö -Zlan -yö =zië' ka -bha 'wun
 =zaa' -sü -nu -ta =bɔa' Klito -ta -sü 'ka bhë -a 'dhö.

5

-Tosiadhe -kë -dhεpuudhε 'gü -sü

¹ =Dhε 'ö -kë =nε ka -Zlan -bha 'në -nu 'ö -an -dho -kë
 -an 'ka, kö -kaa këdhε =mεε'- 'ka 'wun -nu kë =nε -kɔ 'ö
 'wun -nu kë -na -a 'ka bhë -a 'dhö. ² Kö ka -bha -tosiadhe
 kë -kɔ -yö 'go -Zlan -bha -dho 'gü. -Yö bho Klito 'ö- dho
 -kë kwa 'ka 'ö ö =kwaa ö -de -wun -zü kwa -wun 'gü =nε
 slabhoëpë 'ö- -wun -yö -Zlan -zo kun -a 'dhö bhë -a -bha.

³ Ka -bha -kë -Zlan -bha 'sεgɔgümε 'ka -sü -wun 'gü, kö
 =kun 'ö pë =suu'- 'oo =suu'- 'ö =sɔɔn kë -sü 'ka -nu, -dhuupë
 'saadhö waa- mε gbε -bha pë -dho -wun -yö -kë ka ziën.
⁴ 'Yaa -së 'pö 'gbönggböng kö 'ka 'dhi =va 'gü -wun 'iin 'dhi
 yaa 'gü -wun =blεε'-, kö 'ka 'wun 'ö 'flëë 'iin 'wun -dhuuzë
 -nu -an =blεε'-. 'Dhi 'ö 'ka 'wun yaa -nu =blεε' -na -a 'ka
 bhë, -kaa 'sü 'ka -Zlan zuö pö -a 'ka =zian'. ⁵ -Yö kë ka 'yaan
 =nε =sɔɔnkëmε waa- mε -dhuuzë -an -bha pë 'bhaa yaa
 'dho kë Klito waa- -Zlan -an -bha pë -sεεbɔ -nu 'wo -ya
 -sü 'ka kwa -gɔ -an -bha -gludëdhε -pö 'gü bhë -a -bha. Pë

do bhë 'ö- 'ka 'pö, mE 'ö pë 'yaa- -zo kun, 'ö- 'bhaa =mEε' -na -kplawo bhë -a -bha 'ka (bhii -to pë =mEε' -sü 'piö -sü -kplawo 'ö bhë 'pö -yö pë gba -kɔ =suu'- do 'ka 'pö.)

⁶ Kö =kun 'ö mE gBE -yö ka -püö ö =blEε' -wun -nu 'ö -an -gEγ gBE 'yaa -dhö -an 'ka! Bhii 'wun =zaa' -sü 'ö- =suu'- 'dhö bhë =nE 'ö dho kë -Zlan -bha -naazuédhe -gEγ 'ka mE -nu 'waa 'we -a =bhlë -ya -wun -bha bhë -an buëndhö.

⁷ Kö =kun 'ö mE -nu 'wo bhë 'ö ka -nu kaa- pë -yö -kë 'kuë-! ⁸ Bhii 'ö tɔɔ =dHE 'ö =tun 'dhiö =zian' -be, ka -kë -dHEtiidhe 'gü, 'kEε zlöö =nE bhë kaa- DëmE -nu ka -bha -kë do -sü 'gü, 'ka nu -dHEpuudhe 'gü. =dHE 'ö 'pö kö ka 'ta 'sü -kɔ -yö kë =nE mE -nu 'wo -dHEpuudhe -bha 'ka -an 'ta 'sü -kɔ 'dhö! ⁹ Bhii pë 'ö -dHEpuudhe 'piö 'ö tɔɔ këwun -së =suu'- 'saadhö, -ta kpengdhö -sü waa- 'wun gia- =blEε' -sü. ¹⁰ -Ka ka -de 'gbee- -ta bho kö pë 'ö DëmE -dhë -së 'kaan- -a kë! ¹¹ Kö =kun 'ö -dHEtiidhe 'gü -mE -nu këpë 'ö- -yö -a -bha -pë -së gBE 'yaa 'dhö bhë 'ö ka -nu kaa- pë -yö -kë 'kuë-! Pë -nu 'wo- kë -na bhë, -ka -an yö =zian' -dHEgBEadhE 'gü! ¹² ('Wun -nu 'wo- kë -na -bin -blü 'gü bhë, -a =blEε' -sü -de -yö lëzë.) ¹³ Bhii 'wun -nu 'wo 'dhö bhë =wa yö -dHEpuudhe 'gü, 'ö -an -bha -tosiadhe giagia -yö =luu 'puu -së 'ka. -A -wun 'gü =nE pë 'ö =luu' -sü 'ka 'puu -së 'ka, 'yö -kë -dHEpuudhe 'gü. ¹⁴ Bhii mE do -ya -pö: *Bhi 'ü yi zë -na =nE, -bhö -büö; -bhö =luu'- 'ü 'go mE -nu 'wo gamE -nu 'ka -Zlan wö 'dhiö bhë -an ziën, kö Klito -yaan -dHE 'po ü -dhë!*

¹⁵ =dHE 'ö 'pö, -ka ka -zo kë ka -de 'piö ka 'ta -sü -kɔ -wun 'gü. Kö =kun ka 'ta 'sü -kɔ -yö -kë =nE mE -nu 'ö 'waa 'wun dɔ -an 'ta -sü -kɔ 'dhö. 'Kεε -kaa kë =zian' =nE mE 'kpaakpa -nu -bha 'dhö. ¹⁶ 'Wun -nu 'wo -wo -na ka wö 'dhiö bhë, -kaa kë -së, bhii yi -nu 'ö 'kwa -an 'gü =nE -wo ya. ¹⁷ -A -wun 'gü, kö =kun 'ka -kë mE -nu 'ö 'waa 'wun -gEγ -nu dɔ -an 'ka; 'kEε 'wun 'ö DëmE 'dho -a 'piö kö

'ka- kē bhē, 'ka -an -gɛn dɔ 'kaan- -an kē.

¹⁸ Kō =kun 'ka ka -de nu yɔ 'yi -dhē! -Yö -dho -a kē 'ö 'ka -da -tosiadhe yaa kē -sü 'gü; 'kɛɛ -ka ka -de nu -Zuu 'slööslö -dhē! ¹⁹ -Ka -Zlan 'tɔ bhɔ -tan -nu bho ka 'ko =bhaa; -yö -dho ka =faan' mē. -Ka 'Tan 'sēēdhɛ -tan -nu waa- 'tan -dēü -nu 'ö -Zuu 'slööslö -ya -ya ka =zuö' 'piö -an bho 'pö! -Ka 'tan -nu 'wo bhē -an bho, 'ka kwa Dēmɛ zuö pö ka =zuöga 'plɛ 'ka! ²⁰ -Ka Dē -Zlan zuö pö 'töng 'saadhö 'ka 'wun 'saadhö 'ö nu -na ka -ta -a -wun 'gü kwa Dēmɛ Yesu Klito 'tɔ 'gü!

Dhoo -nu waa- wo -gɔn -nu

²¹ -Ka ka -gɔ 'dho ka 'ko -nu -dhē sia- =bhlēyadhe 'ö Klito -bha 'ka ka 'gü bhē -a -wun 'gü.

²² Dhoo -nu, -ka ka -gɔ 'dho sia- ka =gɔn -nu -dhē =nɛ -kɔ 'ka- =kaa' Dēmɛ 'dhiö -a 'dhö. ²³ Bhii gɔɔn- =nɛ 'ö ö bɔɔ =kɔɔn =nɛ -kɔ 'ö Klito 'dhö -a 'ka ö -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -nu -dho 'kuē- -sü =kɔɔnmɛ 'ka bhē -a 'dhö. Klito gia- =nɛ 'ö tɔɔ Yesu -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -nu -dho 'kuē- -sü Dhamɛ; yö =nɛ 'ö tɔɔ -a bun. ²⁴ =Ya kē 'dhö, dhoo -nu dho wo -gɔ dho wo =gɔn -nu -dhē sia- pē 'saadhö 'gü =nɛ -kɔ 'ö Klito -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -nu -dho 'kuē- -sü -yö ö -gɔ dhoë sia- -a -dhē bhē -a 'dhö.

²⁵ Dhemedē -nu, mɛ 'ö -dhö, -yö ö bɔɔ -dhɔ kē =nɛ -kɔ 'ö Klito -yö ö -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -nu -dho 'kuē- -sü -dhɔ =kaa' 'ö ö -de nu -a -wun 'gü bhē -a 'dhö! ²⁶ -Ya -kē 'dhö kö -kē -Zlan -bha 'ka -sü bhē -yaan -an -ma 'kun -an kē 'ö- wo 'slööslö -bɔ yiö -sü waa- -an =daan'- 'ö- wo -Zlan -wo 'ka bhē -a -wun 'gü. ²⁷ -Yö kē 'dhö kö -yö ö -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -nu -dho 'kuē- -sü bhē -a -zɔn ö -de wö 'dhiö ö -bha -kē -sē -sü, 'ö pē pin gbɛ 'yaa- -bha, 'ö 'yaa =yuuyu 'kou -sü 'ka, 'ö =zaadhɛ gbɛ 'yaa- -bha, 'ö 'slööslö =zian' -a 'gü. ²⁸ Dhegɔn -nu =dua' -mü kö -waan wo bɔɔ -nu -dhɔ kē =nɛ -kɔ 'wo wo -de bun -dhɔ =kaa' -a 'dhö. Mɛ 'ö =ya ö

bɔɔ -dhɔ kē kö =ya ö -de -dhɔ kē. ²⁹ A- =dɔa' =nɛ mɛ gbɛ 'yaa ö -de bun -san zē; pē 'ö- -kē 'ö tɔɔ -a 'dhi gba 'ö- wo, 'ö ö -zo -kē -a 'piö =nɛ -kɔ 'ö Klito -ya =kaa' ö -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -nu -dho 'kuë- -sü -gɔ bhë -a 'dhö. ³⁰ Bhii 'ö tɔɔ -a bun dɔ -nu 'ö 'kwa- 'ka bhë kwa do -a 'gü. ³¹ Pē 'ö =bɛɛn' -sü 'ka 'ö =nɛ: -A -wun 'gü gɔɔn- -dho kan ö dē waa- ö dhe -an -bha, 'ö waa- ö bɔɔ 'wo -to wo 'ko =bhaa; 'ö -dhɛ 'wo- -bha =plɛ 'wo -kē zlöö =nɛ mɛ -lü dosɛn 'dhö. ³² -Yö pē 'ö- 'gü -wun 'dho =va -a 'ka. N -zo 'piö pē 'a- yö -a 'gü 'ö tɔɔ -ya -zɔn Klito waa- ö -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -nu -dho 'kuë- -sü -an 'ka. ³³ 'Kɛɛ -yö 'wun =zuan' 'ö -zɔn -sü 'ka ka -dhë -a 'ka. Pē dho kē 'ö tɔɔ dhegɔn -yö ö bɔɔ -dhɔ kē =nɛ ö -de 'dhö; 'go mü dhebɔ -de 'pö 'ö -dhö, -yö ö =gɔn =bhlë -ya.

6

'Në -nu waa- wo -mɛ -nu

¹ 'Në -nu, -yö ka =dua' 'ka Dëmɛ wö 'dhiö kö 'ka ka 'kpɔmɛ -nu =bhlë -ya, bhii -a -kē 'dhö -sü -yö kpengdhö. ² Bhii tɔng 'ö -kē -bhö ü dē waa- ü dhe -an =bhlë -ya 'ka bhë =nɛ 'ö- 'piö -pē 'ö pē 'tɔ 'go -wo do 'ka 'ö- pö: ³ -Yö kē 'dhö kö =zuögludhi -yö kē ü -gɔ, 'go mü kö 'ü -tosiadhe kē =glɔɔsü 'kpongtaa.

⁴ 'Në dē -nu, ka -de 'pö, kö =kun 'ka ka -bha 'në -nu kun ya 'ö 'wo dɔ ka -gɔ 'yënng. 'Kɛɛ -ka -an -to -an =daan' -sü 'ka 'wundɔdhe 'ö Dëmɛ 'gü =zian' -a 'ka!

=Nua -nu waa- wo -gɔmɛ -nu

⁵ =Nua -nu, -ka ka -gɔmɛ -nu =bhlë -ya -suö -an -dhë -sü 'ka ka =zuö' -së 'ka =nɛ -kɔ 'ka dhoë kaa Klito -dhë -a 'dhö. ⁶ Kö =kun 'ka -an 'yan 'dhiö -yuö -kē kö -yaan -zɔn -an -dhë =nɛ ka kēwun =yö -së; 'kɛɛ -ka 'wun -nu 'ö -Zlan -zo 'kun -wun 'ka =zian' -an kē ka =zuöga 'plɛ 'ka =nɛ Klito -bha 'gan -nu yuö kē -kɔ 'dhö. ⁷ -Ka ka -bha 'gandhɛ -yuö

kë ka =zuöga -së 'ka =nE -kɔ 'wo yuö -kë -a -bha 'kpa DëmE -dhë -a 'dhö; bhii kaa- kë mE -nu -de 'sloo -dhë! ⁸ Ka -zo -yö -büö =nE, mE 'ü 'gan 'ka oo, 'iin 'ö -potaasü 'dhö ü -gɔ oo, pë 'ö DëmE -ya -ya ü =tian', ü -dho -a yö, ü këyuö -sEεbɔ -nu 'ü 'dhoë- -an kë bhë -a -wun 'gü.

⁹ -GɔmE -nu, ka -de 'pö, ka 'ta 'sü -kɔ -yö kë -së kaa- =nua -nu 'ka; -kaa kë 'slë 'ka kö =kun 'ka -wo yaa pö -an -dhë; -yö kë ka 'yaan =nE -an -gɔmE waa- ka -gɔmE -yö do dhang- -nu 'gü; 'ö -ziö 'ko -ta dhe gbE 'yaa -dhö -a wö 'dhiö.

-Zlan -bha 'në -bha 'ko =zaa' -kwEε- -nu

¹⁰ 'Wun -kaanta 'a dho -a =blEε' ka -dhë 'ö tɔɔ kaa- DëmE -nu, ka -bha -kë do -sü 'gü, -ka =faan' 'sü -a -bha 'piigbeedhE =va bhë -a 'gü! ¹¹ -Ka -piö 'saadhö 'ö -Zlan 'dhoë- nu -na ka -dhë bhë -an 'sü, -yö kë 'dhö kö 'ka dɔ gEɲngdhö dü -bha -gleng -nu -gɔ! ¹² Bhii 'ko 'kwa 'dhoë- zë bhë, kwa 'ka 'dho -a zë mE 'bhee- -nu 'ka; 'kEε -yö -dho zë =zian' -zuu yaa -nu -bha 'piigbeedhE -nu 'wo 'dhung- -ta, -wogbiindhE -nu, -kɔ -mɔ 'wuën- -sü waa- wo -gɔmE -nu 'wo -dhEtiidhE 'gü 'kpongtaa -an 'ka. ¹³ =DhE 'ö 'dhö -ka ka -kɔ kë -Zlan -bha 'ko =zaa' -piö -nu -bha! -Yö kë 'dhö kö 'kaan- dɔ ka yaagümE -gɔ 'yëɲng yi 'gbee- 'ka; bhii ka -dho dɔ gEɲngdhö 'to 'ka 'dhoë- wo -a 'gbee- 'ka -a -ta bhë -a -wun 'gü.

¹⁴ =DhE 'ö 'dhö -ka -ya ka 'yaan; -ka ka 'dhu: 'Wun gia- -yö kë ka 'gü =nE -du kwi 'dhö, 'ka- -klu ka vEεdhö, -kë kpengdhö -sü -yö kë ka -gɔ =nE -glu gɔɲ -piö -da -sɔ 'në 'dhö! ¹⁵ Ka -bha -kë =naazë -sü, =zuöwaannu -wuntaɔsë 'ö bhë -a =blEε'- mE -nu -dhë -sü 'gü -yö kë =nE -sakpa -nu 'dhö ka -gEɲ -nu -bha! ¹⁶ -Zo yö -sü -yö kë ka -gɔ -kplawo =nE -gluë 'dhaa- 'ö dho ka dha këpëyaamE -bha 'dü -nu 'ö 'siö 'dho -a -bha -a -gɔ -a 'ka. ¹⁷ -Ka dhasü -wun 'kun 'gbee- 'ka =nE -gluë -piö =gblaa' 'dhö ka tuö; 'ka ka -kɔ

kë -Zlan -wo 'ö -Zuu 'slööslö 'dho -a dɔ -na ka 'dhi bhë -a -bha =nɛ -dhaa 'dhö. ¹⁸ 'Wun -nu 'wo 'dhö bhë -ka -an kë =bhɛa' -sü 'gü -a -dhɛ -Zlan -gɔ -sü 'ka kö -yö nu ka -dhë; -Zuu 'slööslö -yö 'dhiö 'sü ka 'ka, 'ka =bhɛa' - 'töng 'saadhö 'ö =gbëü ka -ta -an 'gü! -A -kë 'dhö -sü 'ka, -ka kë 'yënnngsiömɛ -nu 'wo -to wo -wo 'gü -mɛ 'ka -an 'ka! -Ka =bhɛa' -Zlan -bha 'sɛgɔgümɛ -nu 'slööslö 'saadhö -wun 'gü! ¹⁹ -Ka =bhɛa' -n -wun 'gü 'pö, -yö kë 'dhö kö =ya kë =nɛ a 'dhoë -'wun =blɛɛ' - kö -Zlan -yö 'wun kpengdhö dɔ n 'dhi, 'iin kö 'aan- 'wun 'ö -bin -sü 'ka 'wuntaɔsë 'gü bhë -a yö sia- -an -dhë -zogbandhe 'ka kö -waan dɔ 'wun giagia 'ka. ²⁰ 'Wuntaɔsë 'ö bhë, a- bɔmɛ 'ka, 'kö -kë =nɛ a -kë -kanso 'gü 'dhee; -ka =bhɛa' -n -wun 'gü kö 'a 'wun -nu =blɛɛ' - -zogbandhe 'ka =nɛ -kɔ 'a dho -a kaa bhë -a 'dhö.

=Wekadhe -kaanta

²¹ 'Wun -nu 'wo -gban n -ma bhë kwa dheglu -dhɔ kë -sü -zë Tisikö 'ö -to -wo 'gü -mɛ 'ka Dëmɛ -bha yuö -nu 'gü bhë, =ya nu 'ma, -yö -dho -a 'plɛ =blɛɛ' - ka -dhë. ²² A- -bɔ ka -dhë kö 'wun -nu 'wo yi -bha -tosiadhe 'gü 'nö kö 'kaan- -an dɔ, kö -yaan ka =faan' 'më.

²³ Kö kwa Dë -Zlan waa- kwa Dëmɛ Yesu Klito -wo =zuöyagluu, -dhɔ waa- -zo yö -sü nu dhegluzë -nu 'saadhö -an -dhë. ²⁴ 'Go mü -Zlan -bha 'glusë -yö kë mɛ -nu 'saadhö 'wo- -dhɔ -kë Dëmɛ Yesu Klito 'ka -dhɔ 'ö 'yaa yën -a 'gü -an -dhë!

'WUN SĚ -NAŌ 'SĚĚDHĚ

Dan: 'WUN SĚ -NAŌ 'SĚĚDHĚ New Testament

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dan

Dialect: Western

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 1 Jun 2022

74f67de7-5f93-5988-92e9-b1a45247636e